

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/255/2020
Rady Powiatu Białostockiego
z dnia 21 grudnia 2020 r.

Powiat Białostocki

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE
BIAŁOSTOCKIM NA LATA 2021-2025**

Białystok, grudzień 2020 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE BIAŁOSTOCKIM
NA LATA 2021-2025**

SPIS TREŚCI		strona
Wstęp		3
I.	Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	5
II.	Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim	8
III.	Zadania realizowane w Powiecie Białostockim na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13
	1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	13
	2. Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	14
	3. Zasoby instytucjonalne Powiatu Białostockiego realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz profilaktyki i edukacji	15
IV.	Cele Programu i sposób jego realizacji	18
	1. Cel główny i cele szczegółowe	18
	2. Harmonogram realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie ochrony ofiar przemocy	19
V.	Finansowanie Programu	22
VI.	Realizatorzy Programu	23
VII.	Monitoring i wdrażanie Programu	23

WSTĘP

Rodzina jako wspólnota osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego powinna być pod szczególną ochroną państwa. Jest fundamentem dającym człowiekowi możliwość rozwoju, zaspokajania wielu potrzeb i wprowadzania go w świat wartości i norm. To właśnie rodzina kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Rodzina nie jest wówczas w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są zasady, a postępowanie poszczególnych jej członków staje się coraz bardziej destrukcyjne, niezgodne z normami moralnymi, społecznymi i prawnymi.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno całej rodziny, jak i dla jej poszczególnych członków. To niewątpliwie poważny problem społeczny, który wymaga zdecydowanych działań.

W świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 18 i 71) rodzina podlega szczególnej ochronie i opiece państwa przed zagrożeniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Państwo ma obowiązek uwzględnić dobro instytucji rodziny w swojej polityce społecznej, poprzez udzielanie pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Kierunki działań oraz kluczowe zadania administracji rządowej i samorządowej w tym zakresie określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (aktualny publikator: Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), która została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadano zatem ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art.6 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program określa kompleksowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy, jak również ochronę ofiar przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc. Zaplanowane w programie działania są kontynuacją szeregu czynności, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonego „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015- 2020”.

Misją „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim na lata 2021-2025” jest zwiększenie skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Program realizowany będzie w zakresie czterech

głównych obszarów: profilaktyka i edukacja społeczna, ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracowany dokument jest dokumentem otwartym, który może podlegać zmianom i uzupełnieniom.

Program składa się ze wstępu i 7 części. W pierwszej części została ujęta charakterystyka przemocy w rodzinie, w drugiej i trzeciej części przedstawiono problem przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim oraz zadania realizowane w powiecie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W czwartej części określono cele programu i sposób jego realizacji. W części piątej wskazano źródła finansowania programu, a w części szóstej realizatorów programu. Monitoring i wdrażanie programu zawarte są w części siódmej programu.

Program będzie realizowany we współpracy ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rodzin.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody w ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – członkiem rodziny są najbliższe osoby, a w rozumieniu Kodeksu Karnego art. 115 § 11 małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, oraz inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące.

Przemoc w rodzinie charakteryzują następujące specyficzne cechy, występujące łącznie:

Intencjonalność – która cechuje przemoc jako zamierzone działanie ukierunkowane na osobę pokrzywdzoną, mające na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie, i zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu pożądanego dla sprawcy.

Nierównowaga sił – rozumiana jest jako wykorzystywanie przewagi siły, uniemożliwiającej samoobronę. Przewaga sił może polegać na przewadze siły fizycznej (np. przemocy fizycznej), emocjonalnej (np. przemocy psychicznej), finansowej (np. przemocy ekonomicznej), zależności (w sytuacji zaniedbania dzieci, osób niepełnosprawnych lub starszych).

Wynika z działania człowieka – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym.

Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania osoby krzywdzonej (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.)

Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie osoby krzywdzonej na poważne szkody fizyczne, emocjonalne, doświadczanie bólu i cierpienia, które swoje konsekwencje mają po ustaniu przemocy.

Definicja przemocy zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ma charakter ogólny i dotyczy szerokiego spektrum działań przemocowych. W praktyce można je podzielić na :

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną,
- przemoc ekonomiczną,
- przemoc seksualną.

Przemoc fizyczna to popychanie, odpychanie, obezwładnianie, policzkowanie, kopanie, szarpanie, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna to wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, degradacja werbalna/wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb.

Przemoc ekonomiczna to odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny.

Przemoc seksualna to wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety.

Ofiarami przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety i dzieci, ale również osoby niepełnosprawne i osoby starsze.

Szczególnie ważnym problemem społecznym jest zjawisko stosowania przemocy wobec dzieci.

Doświadczenie przemocy ma wiele negatywnych konsekwencji dla dziecka – zaburza jego rozwój umysłowy, emocjonalny i społeczny, a skutki doświadczanej traumy mogą trwać latami. Dlatego tak ważne jest zapobieganie przemocy wobec dzieci i wczesna identyfikacja zagrożeń ich bezpieczeństwa. Niezbędna do tego jest wiedza na temat zjawiska przemocy i jego mechanizmów. Szczególnie ważne są kompetencje profesjonalistów pracujących z dziećmi w placówkach oświatowych, opiekuńczych lub leczniczych. Ich wrażliwość, wiedza i umiejętność podejmowania interwencji są kluczowe w ochronie dzieci przed przemocą.

Wyróżnia się 4 rodzaje przemocy **wobec dziecka: przemoc fizyczną, psychiczną, wykorzystywanie seksualne i zaniedbywanie**. Badania wskazują, że zazwyczaj dzieci krzywdzone przez rodziców, dotknięte są więcej niż jednym rodzajem przemocy.

Różne rodzaje krzywdzenia mogą pozostawiać widoczne ślady, które dają pewność lub budzą podejrzenie, że dziecko jest ofiarą przemocy. Obserwowalne symptomy krzywdzenia – szczególnie przemocy psychicznej i wykorzystywania seksualnego – występują jednak bardzo rzadko. Dlatego bardzo ważna jest wiedza na temat psychosomatycznych objawów oraz symptomatycznych zachowań dziecka, które są konsekwencją doświadczania przemocy.

- ✓ *Przemoc fizyczna* – siniaki, zadrapania, opuchlizna,
- ✓ *Przemoc seksualna* - wykorzystywanie seksualne, dotykание intymnych części ciała, oglądanie z dzieckiem filmów pornograficznych/wykorzystywanie dziecka do uzyskania przyjemności seksualnej,
- ✓ *Przemoc psychiczna/emocjonalna* - jest trudna do zdiagnozowania, ponieważ nie pozostawia widocznych śladów. Przemoc psychiczna to wyzywanie, krzyczenie, poniżanie, nadmierne wymagania wobec dziecka, odrzucanie, izolowanie,
- ✓ *Zaniedbanie* - jest to pozostawienie dziecka bez opieki, rodzice nie interesują się gdzie dziecko jest, czy ma co jeść, czy chodzi do szkoły, nie zapewniają opieki lekarskiej, nie dostarczają ciepła, uwagi, wsparcia, normalnych życiowych doświadczeń.

Podjęcie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli:

- jednostek pomocy społecznej,
  - komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - Policji,
  - oświaty,
  - ochrony zdrowia
- w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.

Policja w Polsce co roku odnotowuje wzrost liczby ofiar przemocy domowej. Z danych statystycznych Komendy Głównej Policji wynika, że w roku 2019 Policja wypełniła 74 313 (w 2018 – 73 153) formularzy „Niebieska Karta”, w tym 61 076 wszczynających procedurę i 30 456 dotyczących

kolejnych przypadków w trakcie trwania procedury (w 2018 odpowiednio – 58 829 i 28 786). Liczba podejrzanych sprawców odnotowana na podstawie procedury „Niebieskie Karty” przez Policję w 2019 roku wyniosła 74 910 (w 2018 – 73 654), w tym 68 148 mężczyzn, 6 448 kobiet i 606 nieletnich (w 2018 odpowiednio – 67 306, 6 045 i 628).

Zjawisko przemocy w rodzinie jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie jest wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m. in.: placówek opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych.

Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska przemocy i tylko ścisła i spójna współpraca tych instytucji może prowadzić do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze profilaktyki i aspekcie zwalczania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy.

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie zespołów lokalnych.

Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne służby to:

- tworzenie zespołów pomocowych składających się z przedstawicieli różnych instytucji, np. policjanta, pracownika socjalnego, lekarza, pedagoga,
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom,
- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy.

Problem przemocy domowej sukcesywnie wzrasta. Znacząco wzrósł w roku 2020 w czasie epidemii Covid-19. Zjawisko to zintensyfikowało się w domach, w których już istniała przemoc, ale także rozszerzyło się w rodzinach nieskażonych do tej pory tym problemem. Frustracja związana z izolacją, problemy z pracą, niepewność i strach o przyszłość znacznie wpłynęły na skalę tego zjawiska.

Od 30 listopada 2020 r. obowiązują regulacje prawne (nowelizacja ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego – aktualny publikator: Dz. U. z 2020 r. poz. 956) i szeregu innych ustaw, m. in. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które mają pomóc w skuteczniejszej walce ze sprawcami przemocy domowej i lepiej chronić jej ofiary.

Jedną z najważniejszych zmian jest przyznanie funkcjonariuszom Policji uprawnienia do wydawania wobec sprawcy przemocy nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i zakazu zbliżania się do jego bezpośredniego otoczenia. Co najważniejsze, taki nakaz lub zakaz będzie miał natychmiastową skuteczność, a stosować można je również łącznie. Funkcjonariusz ma prawo je wykorzystać zarówno w przypadku skierowania go bezpośrednio na interwencję do osoby stosującej przemoc domową, jak i w sytuacji, gdy pozyska informacje o niepokojących zdarzeniach od jej ofiary. Dodany w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (aktualny publikator: Dz. U. z 2019 r., poz. 821 z późn. zm.) art. 66b stanowi, że za niezastosowanie się do wydanego zakazu lub nakazu grozi nałożenie grzywny, kara aresztu lub ograniczenia wolności.

Co istotne, nałożony nakaz eksmisji lub zakaz zbliżania się obowiązuje przez 14 dni. Przedłużyć go może sąd, do którego z wnioskiem powinien się zwrócić pokrzywdzony. Postępowanie w tej sprawie będzie przeprowadzane w trybie przyspieszonym. Orzeczenie zostanie wydane w ciągu miesiąca od złożenia wniosku.

Wprowadzenie nowych rozwiązań jest bardzo jasnym i wyraźnym komunikatem, że to nie ofiara przemocy, często z małymi dziećmi, ma martwić się o swoje bezpieczeństwo, uciekać z domu, poszukiwać spokoju. To sprawca przemocy ma ponosić wszelkie konsekwencje swoich czynów.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE BIAŁOSTOCKIM

Dotychczas na terenie Powiatu Białostockiego nie przeprowadzono kompleksowych badań, które oszacowałyby skalę i formy stosowanej przemocy w rodzinach mieszkańców powiatu. Mimo, że powstało wiele opracowań na temat zjawiska przemocy domowej w Polsce w dalszym ciągu niewiele jest prac badawczych ukazujących skalę i uwarunkowanie przemocy na obszarach wiejskich. Kontrola społeczna, silne więzi rodzinne i sąsiedzkie mogą wpływać na stygmatyzację ofiar przemocy zgłaszających się po pomoc do instytucji.

Należy również podkreślić, że małe społeczności wywierają na jednostkę presję, aby zachowywała się według obowiązujących w ich społeczności zasad. W związku z tym można zaobserwować, że przemoc domowa w mniejszych miejscowościach i na terenach wiejskich ma prywatny charakter, jest problemem wstydlivym, o którym nie należy rozmawiać, a problemy rodzinne najlepiej rozwiązywać w swoim rodzinnym środowisku i we własnych czterech ścianach.

Aktem prawnym regulującym działania wszystkich podmiotów wobec przemocy w rodzinie jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (DZ. U. Nr 209, poz. 1245), obowiązujące od 18 października 2011 r. Procedura ma na celu połączenie kompetencji wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i tworzenie warunków do podejmowania współpracy od momentu interwencji w środowisku rodzinnym. W rozporządzeniu określono krąg

podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz obowiązki przedstawicieli poszczególnych podmiotów uczestniczących w procedurze

Podjmując próbę oceny zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim wykorzystano dane dotyczące ilości działań podjętych w procedurze „Niebieska Karta” przez Policję, ośrodki pomocy społecznej, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły i zakłady opieki zdrowotnej oraz wskaźniki udzielonej pomocy przez ośrodki pomocy społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Tabela Nr 1. Liczba „Niebieskich Kart” założonych w Powiecie Białostockim w roku 2018 z podziałem na gminy

Lp.	Gmina	Liczba założonych „Niebieskich Kart”					
		Ogółem	Pomoc Społeczna	Policja	GKRPA	Oświata	Ochrona Zdrowia
1.	Choroszcz	47	4	42	0	0	1
2.	Czarna Białostocka	43	0	43	0	0	0
3.	Dobrzyniewo Duże	23	1	21	0	1	0
4.	Gródek	18	2	15	0	1	0
5.	Juchnowiec Kościelny	50	3	46	1	0	0
6.	Łapy	40	0	40	0	0	0
7.	Michałow	33	12	19	0	2	0
8.	Poświętne	6	3	3	0	0	0
9.	Supraśl	35	2	33	0	0	0
10.	Suraż	3	1	2	0	0	0
11.	Turośl Kościelna	10	1	9	0	0	0
12.	Tykocin	29	6	23	0	0	0
13.	Wasilków	50	3	46	0	1	0
14.	Zabłudów	28	3	23	0	2	0
15.	Zawady	13	5	7	0	0	1
Razem		428	46	372	1	7	2

*dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej

Tabela Nr 2. Liczba „Niebieskich Kart” założonych w Powiecie Białostockim w roku 2019 z podziałem na gminy

Lp.	Gmina	Liczba założonych „Niebieskich Kart”					
		Ogółem	Pomoc Społeczna	Policja	GKRPA	Oświata	Ochrona Zdrowia
1.	Choroszcz	58	3	54	0	1	0
2.	Czarna Białostocka	56	1	55	0	0	0
3.	Dobrzyniewo Duże	35	0	34	1	0	0
4.	Gródek	31	4	26	0	1	0
5.	Juchnowiec Kościelny	62	5	55	0	1	1
6.	Łapy	28	1	27	0	0	0
7.	Michałow	35	5	29	1	0	0
8.	Poświętne	3	1	2	0	0	0
9.	Supraśl	71	0	70	0	1	0
10.	Suraz	3	0	3	0	0	0
11.	Turośń Kościelna	15	4	11	0	0	0
12.	Tykocin	24	3	21	0	0	0
13.	Wasilków	95	5	87	0	3	0
14.	Zabłudów	58	8	46	1	3	0
15.	Zawady	8	2	6	0	0	0
Razem		582	42	526	3	10	1

*dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej

Tabela Nr 3. Liczba rodzin i osób, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie w roku 2018 w podziale na gminy

Lp.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/Ośrodek Pomocy Społecznej	PRZEMOC W RODZINIE		
		Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinach
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku	26	20	90
2	Choroszcz	2	0	0
3	Czarna Białostocka	32	3	102
4	Dobrzyniewo Duże	19	19	60
5	Gródek	2	2	6
6	Juchnowiec Kościelny	9	9	24
7	Łapy	21	2	47
8	Michałow	2	0	4
9	Poświętne	0	0	0
10	Supraśl	0	0	0
11	Suraż	1	1	4
12	Turośń Kościelna	0	0	0
13	Tykocin	5	4	15
14	Wasilków	1	0	1
15	Zabłudów	3	1	9
16	Zawady	0	0	0
Razem		123	61	362

*dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej i dane własne PCPR w Białymstoku

Tabela Nr 4. Liczba rodzin i osób, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie w roku 2019 w podziale na gminy

Lp.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie/Ośrodek Pomocy Społecznej	PRZEMOC W RODZINIE		
		Liczba rodzin - ogółem	Liczba rodzin - na wsi	Liczba osób w rodzinach
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku	11	8	42
2	Choroszcz	0	0	0
3	Czarna Białostocka	41	6	138
4	Dobrzyniewo Duże	31	31	85
5	Gródek	0	0	0
6	Juchnowiec Kościelny	13	13	21
7	Łapy	10	1	36
8	Michałowice	25	4	70
9	Poświętne	0	0	0
10	Supraśl	1	0	4
11	Suraz	0	0	0
12	Turośń Kościelna	0	0	0
13	Tykocin	3	3	8
14	Wasilków	0	0	0
15	Zabłudów	11	7	27
16	Zawady	0	0	0
Razem		146	73	431

*dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej i dane własne PCPR w Białymstoku

Z danych zawartych w powyższych zestawieniach wynika, że to Policja w zdecydowanej większości przypadków była organem, który wszczynał procedurę „Niebieskie Karty”.

Z badań prowadzonych w skali kraju wynika, że *wzrost liczby „Niebieskich Kart” wiąże się z coraz większą świadomością ludzi*, choć pewnym jest też, że przemoc w rodzinie jest nadal bardzo dużym i wciąż narastającym problemem.

Biorąc pod uwagę liczby zakładanych Niebieskich Kart w poszczególnych gminach należy stwierdzić, że w latach 2018-2019 drastycznie wzrosła liczba prowadzonych postępowań w sprawie

przemocy w rodzinie. Przemoc najczęściej występowała w gminach położonych w pobliżu Białegostoku, takich jak np.: Choroszcz, Wasilków, Supraśl, Juchnowiec Kościelny.

III. ZADANIA REALIZOWANE W POWIECIE BIAŁOSTOCKIM NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

3.1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Powiat Białostocki podejmuje od wielu lat starania mające na celu minimalizację zjawiska przemocy w rodzinie, głównie poprzez kompleksowe działania ukierunkowane zarówno na ochronę i wsparcie ofiar przemocy, jak i edukowanie osób stosujących przemoc w rodzinie. Kładzie też duży nacisk na profilaktykę zjawiska.

Jest to zarazem główne zadanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jak też priorytetowy cel Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zadania samorządu powiatowego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na mocy przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (aktualny publikator: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) do zadań własnych powiatu należy w szczególności prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

3.2. Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Pomoc w zakresie interwencji kryzysowej dla mieszkańców wszystkich gmin powiatu białostockiego jest świadczona w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku od 2005 r. Mieszkańcy znajdujący się w sytuacji kryzysu, w tym również dotknięci przemocą w rodzinie objęci są tu wsparciem i pomocą specjalistyczną w tym psychologiczną, prawną i socjalną.

Powiat Białostocki do 2020 r. dysponował również mieszkaniem chronionym w Krasnem, gdzie schronienie w trzech odrębnych lokalach mieszkalnych mogło uzyskać jednocześnie 8 osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym również będące ofiarami przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane w zakresie udzielania mieszkańcom Powiatu Białostockiego pomocy w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym w latach 2018-2019.

Tabela Nr 5. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym w Krasnem w latach 2018-2019

Wyszczególnienie	2018	2019
Liczba osób przebywających w mieszkaniu chronionym	7	10
w tym liczba ofiar przemocy w rodzinie, którym udzielono schronienia	4	7
- w tym kobiety	2	3
- w tym dzieci	2	4

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku,

Pomoc w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku mogą uzyskać również osoby stosujące przemoc w rodzinie. Zgodnie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie istnieje możliwość uczestnictwa sprawców przemocy w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Od roku 2015 PCPR w Białymstoku realizuje programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Zajęcia odbywają w weekendy w siedzibie Centrum.

Tabela Nr 6. Liczba osób uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zorganizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2017	2018	2019	Razem
Liczba osób uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	14	7	9	5	35
Liczba osób, które ukończyły program	10	4	6	4	24

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku,

Informacja o możliwości uzyskania w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku pomocy przez osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz o możliwości uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym zamieszczona jest na stronie internetowej Centrum. Informacje o naborze do grupy programu korekcyjno-edukacyjnego umieszczane są na bieżąco w widocznych miejscach w siedzibie Centrum oraz rozsyłane do gminnych zespołów interdyscyplinarnych, ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu białostockiego, a także zespołów kuratorskich Sądu Rejonowego w Białymstoku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, w przypadkach powzięcia informacji o występowaniu przemocy w rodzinie (Policja, zespoły interdyscyplinarne, inne instytucje) każdorazowo informowało i informuje zarówno sprawców jak i ofiary przemocy o możliwości uzyskania pomocy, w tym uczestnictwie w programie edukacyjno-korekcyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie i przekazywało ww. ulotkę.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku współpracuje z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą osobom i rodzinom w sytuacji kryzysowej, w tym ofiarom przemocy m.in. poprzez przekazywanie informacji na temat osób i rodzin wymagających pomocy oraz informacji na temat możliwości i podmiotów, które mogą udzielić wsparcia potrzebującym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku rozpowszechniało informacje o możliwości uzyskania wsparcia przez ofiary przemocy w formie ulotki, w której między innymi scharakteryzowano zjawisko przemocy, zamieszczono czytelną informację o możliwościach udzielenia pomocy dla osób dotkniętych przemocą, świadków przemocy oraz sprawców. Ulotkę rozpowszechniano w budynku Starostwa Powiatowego w Białymstoku, przekazywano do ośrodków pomocy społecznej oraz wśród osób wymagających pomocy. Ponadto, w pracy z osobami dotkniętymi przemocą – psycholog oraz pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku informują o zagrożeniach, skutkach przemocy w rodzinie oraz udzielają pomocy w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych spowodowanych występowaniem tego zjawiska.

3.3. Zasoby instytucjonalne powiatu białostockiego realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz profilaktyki i edukacji:

Ważną rolę w edukacji i przeciwdziałaniu przemocy pełnią instytucje oświatowe.

Powiat Białostocki jest organem prowadzącym dla placówek oświatowych i poradni psychologiczno- pedagogicznych:

- Zespołu Szkół Mechanicznych w Łapach,
- I Liceum Ogólnokształcącego, I Liceum Profilowanego w Łapach,
- Zespołu Szkół w Czarnej Białostockiej,

- Centrum Kształcenia Zawodowego w Łapach,
- Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białymstoku,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łapach.

Szkoły realizują przyjęte zadania edukacyjne i oddziaływania wychowawcze, w zakresie m. in.: edukacji zdrowotnej, przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie. W szkołach realizowane są dla uczniów programy profilaktyczne, dotyczące zagrożeń alkoholizmem, niktynizmem i środkami odurzającymi. Ponadto, zagospodarowanie czasu wolnego, coraz bogatsza oferta zajęć pozaszkolnych może przeciwdziałać zagrożeniom narastającej przestępczości, zdarzającym się coraz częściej z udziałem nieletnich. Przy realizacji programów wychowawczych i profilaktycznych szkoły współpracowały z rodzicami, co zwiększa szansę na wykształcenie prawidłowych wzorców zachowań wśród młodzieży.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne działające na terenie powiatu prowadzą różnorodne formy pomocy m. in.: bezpośrednią pomoc psychologiczną (terapia psychologiczna, terapia rodzinna, porady specjalistyczne, wsparcie dzieci w środowisku szkolnym i rodzinnym w sytuacjach kryzysowych), socjoterapię, trening zastępowania agresji wraz z treningiem umiejętności społecznych. W ramach swojej pracy poradnie przeprowadzają prelekcje i szkolenia rad pedagogicznych, które mają na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poradnie wspierają rodziców i wychowawców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, w ramach kontaktów indywidualnych oraz poprzez realizację treningów umiejętności wychowawczych, np. „Szkoła dla rodziców i wychowawców – trening umiejętności wychowawczych”, prowadzenie zajęć terapeutycznych dla rodzin z dziećmi, zajęcia socjoterapeutyczne oraz psychologiczne rozmowy wspierające. Poradnie i szkoły współpracują również z zespołami interdyscyplinarnymi do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a ich przedstawiciele biorą udział w grupach roboczych powoływanych w indywidualnych przypadkach.

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem rodzin uwikłanych w przemoc wykonują **ośrodki pomocy społecznej**, które zgodnie z art. 7 pkt 7 ustawy o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom w szczególności z powodu przemocy w rodzinie poprzez powołane w tym celu **Zespoły Interdyscyplinarne**.

Celem **Zespołów Interdyscyplinarnych do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** jest przede wszystkim skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym, szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie oraz planowanie i realizacja działań pomocowych.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest głównie zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą oraz udzielanie im kompleksowej i profesjonalnej pomocy. Zespół powołuje grupę roboczą, która pełni funkcję wspierającą i realizuje działania

pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie. Jej nadrzędnym celem jest zatrzymanie przemocy i niwelowanie jej skutków.

W skład Zespołów i grup roboczych mogą wchodzić przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, kościoła, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych.

Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące w Powiecie Białostockiem:

1. Zespół Interdyscyplinarny w Choroszczy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy, ul. Dominikańska 2, 16-070 Choroszcz,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Czarna Białostocka, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej, ul. Torowa 14 A, 16-020 Czarna Białostocka,
3. Zespół Interdyscyplinarny w Dobrzyniewie Dużym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Białostocka 23, 16-002 Dobrzyniewo Duże,
4. Lokalny Zespół Interdyscyplinarny w Gródku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku, ul. Fabryczna 8 lok. 2, 16-040 Gródek,
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Juchnowiec Kościelny, Księżyno, ul. Alberta 2, 16-001 Kleosin,
6. Zespół Interdyscyplinarny w Łapach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Główna 50, 18-100 Łapy,
7. Zespół Interdyscyplinarny w Michałowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowie, ul. Białostocka 11, 16-050 Michałowo,
8. Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 18-112 Poświętne 21,
9. Zespół Interdyscyplinarny w Supraślu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Supraślu, ul. Józefa Piłsudskiego 17, 16-030 Supraśl,
10. Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Suraż, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surażu, ul 11 Listopada 16, 18-105 Suraż,
11. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Turośń Kościelna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośni Kościelnej, ul. Białostocka 5, 18-106 Turośń Kościelna,
12. Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tykocinie, ul. Złota 2, 16-080 Tykocin
13. Zespół interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie, ul. Supraślska 21, 16-010 Wasilków,
14. Lokalny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Zabłudów. Urząd Miejski w Zabłudowie, ul. Rynek 8, 16-060 Zabłudów,

15. Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadach, ul. Plac Wolności 12, 16-075 Zawady.

W Powiecie Białostockim nie funkcjonuje specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jednakże w województwie podlaskim funkcjonują dwie takie jednostki: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kolneńskim oraz Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach. Ośrodki udzielają bezpłatnie pomocy mieszkańcom województwa podlaskiego, w tym w razie potrzeby osobom zamieszkującym Powiat Białostocki.

Powiat podejmuje starania w celu utworzenia i prowadzenia mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie i zapewnienia szerokiego dostępu do kompleksowej pomocy mieszkańcom Powiatu Białostockiego. Zadanie to należy do zadań realizowanych przez powiat z zakresu administracji rządowej.

IV. CELE PROGRAMU I SPOSÓB JEGO REALIZACJI

4.1. Cel główny i cele szczegółowe

Celem głównym programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu białostockiego oraz zapewnienie skutecznej kompleksowej pomocy ofiarom przemocy.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez utrzymanie i rozwój usług świadczonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zatrzymanie przemocy w rodzinie, zmiana zachowań oraz zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.
4. Wzmocnienie poczucia wartości osób doznających przemocy, umocnienie relacji w rodzinie oraz uporanie się z konsekwencjami przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w programie terapeutycznym dla ofiar przemocy.
5. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie profesjonalizmu służb zajmujących się rodzinami w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem przemocy.
6. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą poprzez monitorowanie rezultatów podejmowanych działań.

4.2. Harmonogram realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie ochrony ofiar przemocy.

Cel	Zadania do realizacji	Wskaźniki	Termin realizacji
<p>1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>1. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu białostockiego</p>	<p>– sporządzanie aktualizacji diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu białostockiego w oparciu o dostępne dane statystyczne</p>	<p>raz w roku 2021-2025</p>
	<p>2. Edukacja mieszkańców powiatu i służb realizujących zadania w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne na temat przemocy w rodzinie m. in. poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur</p>	<p>– liczba opracowanych ulotek, broszur, plakatów</p> <p>– liczba instytucji i osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>2021-2025</p>
	<p>3. Opracowanie informatora zawierającego podstawowe dane o przemocy w rodzinie, prawach osób doznających przemocy oraz o prowadzonych formach edukacji i terapii dla sprawców przemocy domowej oraz pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej i socjalnej dla ofiar.</p>	<p>– liczba wydrukowanych i rozpowszechnionych informatorów</p>	<p>2021</p>
	<p>4. Nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz z kościołami lub związkami wyznaniowymi działającymi na terenie powiatu białostockiego w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działań prowadzonych</p>	<p>– liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych</p>	<p>2021-2025</p>

	przez nich poradni lub do programów nauk przedmażeńskich		
	4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	– liczba wysłanych informacji	2021-2025
	5. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	– liczba programów profilaktycznych opracowanych w powiecie białostockim	2021-2025
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez utrzymanie i rozwój usług świadczonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Świadczenie poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej, w tym w szczególności pomocy psychologicznej i socjalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	– liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego	2021-2025
	2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	– liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej	2021-2025
	3. Podjęcie działań w celu utworzenia i prowadzenia przez powiat mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie	– liczba utworzonych mieszkań, – liczba miejsc – liczba osób, którym zapewniono miejsca w mieszkaniach chronionych	2021-2025
3. Zatrzymanie przemocy w rodzinie, zmiana zachowań oraz zwiększenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez uczestnictwo w programach oddziaływań	1. Ewidencjonowanie i uaktualnianie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne	– liczba aktualizacji dokonanych w danym roku	2021- 2025

<p>korekcyjno- edukacyjnych</p>	<p>2. Przesyłanie zaktualizowanego informatora właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantowi miejskiemu policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom</p> <p>3. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – zgodnie z opracowanym przez samorząd województwa ramowym programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	<p>– przekazywanie informatora w ustalonym terminie</p> <p>– liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>– liczba osób, które przystąpiły do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>– liczba osób, które ukończyły program</p>	<p>do 15 lipca każdego roku</p> <p>2021 - 2025</p>
<p>4. Wzmocnienie poczucia wartości osób doświadczających przemocy, umocnienie relacji w rodzinie oraz uporanie się z konsekwencjami przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w programie terapeutyczno-edukacyjnym dla ofiar przemocy.</p>	<p>1. Ewidencjonowanie i uaktualnianie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, a w szczególności realizujących programy terapeutyczno-edukacyjne.</p> <p>2. Opracowanie i realizacja programu terapeutyczno-edukacyjnego skierowanego do osób dotkniętych przemocą</p>	<p>– liczba aktualizacji dokonanych w danym roku</p> <p>– liczba edycji programów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p> <p>– liczba osób uczestniczących w zajęciach</p> <p>– liczba osób, które ukończyły program</p>	<p>2021-2025</p> <p>2021-2025</p>

5 Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie profesjonalizmu służb zajmujących się rodzinami w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem przemocy	1. Podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej zajmującej się osobami i rodzinami znajdującymi się w kryzysie, w tym w sytuacji przemocy w rodzinie.	– liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach i kursach z zakresu podejmowania interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2021-2025
	2. Współpraca z instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	– liczba pracowników, którzy wzięli udział w konferencjach, spotkaniach z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021-2025
6. Badanie skuteczności udzielanej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą poprzez monitorowanie rezultatów podejmowanych działań	1. Stała współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi policją oraz ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi w powiecie białostockim	– liczba osób i rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” – liczba zamkniętych procedur „Niebieskiej Karty” – liczba nowych przypadków przemocy w rodzinie	2021-2025

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim na lata 2021-2025” będą:

- środki własne pochodzące z budżetu powiatu;
- środki przekazane powiatowi z budżetu państwa (dotacje);
- inne źródła.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Zadania wynikające z założeń Programu realizowane będą przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Białymstoku, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Łapach we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej i Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającymi na terenie Powiatu Białostockiego.

VII. MONITORING I WDRAŻANIE PROGRAMU

„Powiatowy programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim na lata 2021-2025” obejmuje teren Powiatu Białostockiego. Cele i zadania wymienione w programie realizowane powinny być we współdziałaniu podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych.

Warunkiem realizacji celów i zadań zawartych w Programie jest ich finansowanie oraz efektywna współpraca z podmiotami współuczestniczącymi w pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku będzie przedkładał roczne sprawozdanie z realizacji „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Białostockim na lata 2021-2025”, które będzie stanowiło integralną część rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Podpisał:

Zenon Żukowski – Przewodniczący Rady Powiatu Białostockiego